

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 78 0 К 025834 19 КвЛз
Бања Лука, 10.10.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даворке Делић као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног З.М., због кривичног дјела противправно заузимање земљишта из члана 248. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Ђ.Б. из П., поднијетом против правоснажне пресуде Основног суда у Прњавору број 78 0 К 025834 17 К од 15.05.2018. године, у сједници вијећа одржаној дана 10.10.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Уважава се захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног З.М., укида се пресуда Окружног суда у Бањалуци број 78 0 К 025834 18 Кж од 14.02.2019. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Правоснажном пресудом Основног суда у Прњавору број 78 0 К 025834 17 К од 15.05.2018. године, која је потврђена пресудом Окружног суда у Бањалуци број 78 0 К 025834 18 Кж од 14.02.2019. године, оглашен је кривим оптужени З.М., због кривичног дјела противправно заузимање земљишта из члана 248. став 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 и 67/13, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на новчану казну у износу од 3.000 (три хиљаде) КМ. Оптужени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати износ од 150,00 КМ, а оштећени П.Д. је са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног адвокат Ђ.Б. из П. због повреде Кривичног закона и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17 и 66/18, у даљем тексту ЗКП РС), с приједлогом овом суду да усвоји Захтјев као основан, преиначи цитирану пресуду Окружног суда у Бањалуци тако што ће уважити жалбу браниоца и укинути првостепену пресуду те предмет вратити том суду на поновни поступак, или да преиначи првостепену пресуду и оптуженог ослободи оптужбе, односно да одбије оптужбу против осуђеног.

У одговору на Захтјев замјеник главног републичког јавног тужиоца Светлана Брковић је оспорила основаност Захтјева и предложила да се исти као неоснован одбије у смислу одредбе члана 355.ЗКП РС.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају, Захтјевом се правоснажна пресуда побија по оба наведена законска основа с тим што је повреда Кривичног закона у истом облику истицана и у жалби на првостепену пресуду. Повреда права на одбрану је према тврдњи Захтјева учињена у жалбеном поступку и то на начин што другостепени суд није уопште образложио жалбене приговоре засноване на тврдњи да у радњама оптуженог, које је предузео критичног догађаја, нема битних елемената кривичног дјела за које је оглашен кривим због одсуства противправности (оштећени се прећутно сагласио са радовима на крчењу шуме), те одсуства намјере код оптуженог да заузме зељиште. Осим тога Захтјев истиче да побијана другостепена пресуда уопште не садржи одговор ни на жалбени приговор о постојању околности које искључују кривично гоњење из члана 2. КЗ РС (субсидијарност кривичноправне принуде) и члана 312. став 1. тачка в) ЗКП РС (очигледном омашком наведен КЗ РС).

Основан је приговор Захтјева заснован на тврдњи да је у поступку доношења побијане другостепене пресуде повријеђено право на одбрану оптуженог на начин што другостепени суд није дао разлоге на жалбене приговоре од одлучног значаја.

Наиме, када се ради о одлуци суда више инстанце донесене у поступку по жалби на првостепену пресуду, од суштинског значаја с аспекта права на одбрану и права да дјелотворан правни лијек, је то да је другостепени суд прије доношења одлуке по жалби размотрио све релевантне жалбене приговоре на првостепену пресуду и навео разлоге у образложењу пресуде за њихово неприхватање. Овакво правно схватање произилази имеђу осталих и из одлука Европског суда у предмету *Хелле против Финске*, 1997-VIII, те Уставног суда БиХ у предмету *АП 2137/14* од 15.04.2015. године.

У конкретном случају, према образложењу побијане другостепене пресуде, произилази да та пресуда не садржи разлоге за напријед наведене жалбене приговоре браниоца оптуженог од одлучног значаја правну оцјену радњи оптуженог предузетих критичног догађаја, а који приговори су засновани на образложеној тврдњи да у тим радњама нису остварени сви елементи бића кривичног дјела противправно заузимање

земљишта из члана 248. став 1. КЗ РС (због одсуства противправности и намјере оптуженог да трајно или на дужи период прибави и користи туђу непокретност), као и тврдњи о постојању околности које искључују кривично гоњење из члана 312. став 1. тачка в) ЗКП РС у вези са чланом 2. КЗ РС (кривичноправна принуда није била нужна).

Дакле, из садржаја образложења побијане другостепене пресуде произлази да приликом доношења те пресуде другостепени суд није на потребан начин размотрио све релевантне жалбене приговоре, па је на тај начин у жалбеном поступку почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), како се то поднесеним Захтјевом браниоца осуђеног правилно тврди.

Из изнијетих разлога овај суд налази да је поднесени Захтјев браниоца осуђеног основан, ради чега је у смислу одредбе члана 356. ЗКП РС одлучено као у изреци ове пресуде, тако што је укинута пресуда Окружног суда Бањалуци број 78 0 К 025834 18 Кж од 14.02.2019. године, те се предмет враћа том суду на поновно одлучивање по жалби браниоца оптуженог изјављеној против пресуде Основног суда Прњавору број 78 0 К 025834 17 К од 15.05.2018. године.

У поновном поступку другостепени суд ће одлучујући о тој жалби отклонити повреду поступка на коју је указано овим рјешењем, тако што ће размотрити и оцјенити све релевантне жалбене приговоре у погледу оспорених чињеничних и правних питања која су од значаја за правну квалификацију радњи осуђеног предузетих критичног догађаја, а одлуку донесену по жалби ће, у зависности од резултата оцјене свих релевантних жалбених приговора, образложити примјеном одговарајућих одредби члана 304. ЗКП РС.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић